

RYBNÍK BAROCH - NOVÉ HNÍZDIŠTĚ BUKAČE VELKÉHO (*BOTAURUS STELLARIS*) NA PARDUBICKU

**Baroch fishpond - new nesting place of Bittern (*Botaurus stellaris*)
in Pardubice district (East Bohemia)**

Vladimír LEMBERK¹, Jiří ČESÁK²

¹ Východočeské muzeum, Zámek 2, 530 02 Pardubice

² Ráby 81, 533 52 Staré Hradiště

Pravidelné hnízdění bukače velkého (*Botaurus stellaris*) je na území České republiky známo z rybníčních soustav na Třeboňsku, Českobudějovicku, Českolipsku a Lednicku (HUDEC et al. 1994). Občasné nepravidelné hnízdění je ovšem předpokládáno ve vhodném prostředí i jinde.

Přestože Pardubicko bylo zřejmě pravidelným hnízdištěm bukače velkého po celé období činného rybníkářství, starší zprávy o jeho hnízdění chybí. První doložené hnízdění je prokázáno až v roce 1949 nálezem hnízda na Bohdanečském rybníku (JIRÁSEK 1951). Ani pozdějších zpráv o jeho hnízdění na Pardubicku není mnoho. Mimo několik nálezů hnízd v již zmiňované NPR Bohdanečský rybník a rybník Matka (ŠTANCL et ŠTANCLOVÁ 1987) jsou v literatuře uváděny ještě 2 lokality s prokázaným hnízděním: v r. 1961 rybník Sopřeč (ŠTANCL 1968) a v r. 1952, 1954 a 1955 rybník Rozhrna (ŠTANCL et ŠTANCLOVÁ 1987). Hnízdění předpokládají ŠTANCL a ŠTANCLOVÁ (1. c.) ještě na rybnících Jezero a Bukovina, ČESÁK (1995) v roce 1984 na rybníku Újezd.

Rybník Baroch (čtverec 5960b) se nachází v katastru obce Hrobice asi 6 km severně od Pardubic a přibližně 7 km od nejbližšího současného hnízdiště bukače velkého na Bohdanečském rybníce. Díky rozsáhlým rákosovým porostům je tato lokalita bukačem velkým využívána nejen k zastávce na jarním tahu, ale i k hnízdění. Druhým z autorů byl vždy 1 samec zaznamenán akusticky na tahu 26. - 27.3.1976, 27.3.1984, 17.3.1990 a 14.3.1995. V roce 1987 je předpoklad hnízdění 1 páru - 1 samec se z rákosových porostů ozýval pravidelně od 19.3. do 12.5.

V roce 1996 byl hlas samce zaznamenán od 2.4. do 3.6. Jeden exemplář, pravděpodobně samice, byl druhým z autorů pozorován 31.5. na okraji rákosí u struky v blízkosti lesa. 1.6. byla samice spatřena stojící na v rákosí uschovaném gumovém rybářském obleku. Samec se současně ozýval z druhé strany rybníka.

Dne 4.7.1996 bylo prvním z autorů nalezeno v rákosí rybníka Baroch nevzletné mládě bukače velkého. Zaujímalo typický „kůlový“ postoj asi 6 metrů od okraje souvislého rákosového porostu na jižní straně rybníka. Podle odhadovaného stáří mláděte (4 týdny) připadá líhnutí přibližně na 6.6. a snesení vejce na 12.5. V porovnání s literaturou (HUDEC et al. 1994) svědčí tyto údaje o poněkud opožděném začátku hnízdění. Další mláďata nebyla v okolí nalezena.

SOUHRN

Na rybníku Baroch u Pardubic (čtverec 5960b) bylo v roce 1996 prokázáno hnízdění bukače velkého (*Botaurus stellaris*) nálezem nevzletného mláděte. Jedná se o nové hnízdiště tohoto druhu v okrese Pardubice.

SUMMARY

Bittern (*Botaurus stellaris*) was nesting on Baroch fishpond (Pardubice district, East Bohemia, square of 5960b) in 1996.

LITERATURA

- ČESÁK J., 1995: Ptactvo Újezdského rybníka a jeho blízkého okolí. Panurus, 6: 1-46.
HUDEC K. et al., 1994: Fauna ČR a SR. Ptáci I. Academia, Praha.
JIRÁSEK J., 1951: Hnízdění bukače velkého, pochopa rákosního a motáka obecného na Pardubicku. Sylvia, 13: 20-22.
ŠTANCL L., 1968: Ptactvo rybníka Sopřeč. Acta Mus. Reginaehradecensis, S.A, 9: 157-193.
ŠTANCL L., ŠTANCOVÁ H., 1987: Ptactvo Pardubicka II. Bohdanečsko. K MVČ, Pardubice.

Došlo: 15.10.1996

OBRÁZEK: Mládě bukače velkého (rybník Baroch, 4.7.1996, foto: V. Lemberk).
FIGURE: Young of Bittern (Baroch fishpond, 4.7.1996, photo: V. Lemberk).